

Беларус

ГАЗЭТА БЕЛАРУСАЎ У ВОЛЬНЫМ СЪВЕЦЕ ЦАНА — PRICE \$ 1.00

BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

POST ADDRESS: BIELARUS, P. O. BOX 109, JAMAICA, N. Y. 11431.

Tel.: (212) 380-2036

Год. XXVI, № 233

New York, September — Верасень 1976

Vol. XXVI, № 233

12-Я СУСТРЭЧА БЕЛАРУСАЎ ПАУНОЧНАЕ АМЭРЫКІ

Сёлета 4-6-га верасеньня адбылася ў Нью Джэрзі чарговая, 12-ая Сустрэча Беларусаў Паўночной Амэрыкі. Гэта другая з чарг Сустрэча, яго адбылася ў Нью Джэрзі; папярэдня — была зладжаная тут у 1964-ым годзе. Ня глядзячы на тое, што Нью Джэрзі ў ваколіцы былі ў гэтым годзе месцам шлагу важных падзеяў, як Беларусі Фэстываль у месяцы чырвоні, Каталіцкі Эўхарыстычны Кангрэс у Філіядольфіі ў месяцы жнівні, ды шматлікі іншыя імпрэзы ды маастацкія выступы, у нашых суродзічай у Нью Джэрзі хапіла энтузіазму, каб годна наладзіць гэту Сустрэчу. Урачыстасці Сустрэчы мелі месца ў Гайлэнд Парку і Нью Брансвіку.

СЫМПОЗІЮМ „НАШАЯ СПАДЧЫНА”

Сымпазіюм пад гэтым назовам адбыўся ў суботу 4-га верасеньня ад гадз. 4 да 6-ай папаўдні ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра ў Гайлэнд Парку. Сымпазіюм быў падрыхтаваны для маладога пакаленія сп. В. Станкевічам. Мэтаю сымпазіюму было выказацца на пытаніні:

1. што мы маладыя Беларусы робім, каб захаваць і ўзбагаціць нашую спадчыну ў Задзіночаных Штатах Амэрыкі ѹ Канадзе;

2. які кірунак павінна сабе намеціць беларускае грамадзтва на будучыню;

3. на колькі яны кранаюць дзейнасць у галінах маастацства, эканомікі, адукацыі, палітыкі, гісторыі, рэлігіі, прасы й адпачынку.

Кіраунікамі дыскусіі сымпазіюму быў маладыя абсалютнты ўніверсітэтаў. Др. В. Кіпель быў дараднікам у нарадах. Нікай падаём па чарзе галоўная выказваніні паасобным кіраунікам дыскусіі:

Сп. Ю. Курыла гаварыў пра адукцыю. Ён съпярша раздзяліў працэ адукцыі на фармальны і не фармальны. Фармальная адукцыя, хадзіць яла звязаная з беларускім пытаннем, дзе некаторыя магчымасці працы над беларускімі тэмамі. Гэтыя магчымасці могуць быць павялічаныя стыпэндыямі. Нefармальны працэ адукцыі шляхам паразвіцця школаў, арганізацій моладзі, часапісаў моладзі ды нашымі арганізаціямі наагульнасці вельмі важным інструментам самаўзгадавання. Гэты спосаб адукцыі мы павінны развязаць.

Сп. Э. Пашкевіч гаварыла пра маастацства ды народнае маастацства ў васаблівасці. На жаль, да гэтага часу мы ўжывалі нашае народнае маастацства для самых сябе. Спрабы паказацца нашае маастацства навонікі робяцца часцей і часцей і яны ёсьць вельмі пасыплюховыя. Прыкладам Беларускі Фэстываль у Нью Джэрзі. Народнае маастацства можа быць вельмі добрым сродкам камунікацыі з акружэннем. Нашыя маастакі ў малюнку й графіцы таксама ўзвялі нас на агульна амэрыканскую сцену. Мы павінны звярнуць больш увагі на беларускую драму й літаратуру. Дасканаліца ў народным маастацтве можна ў нашых ассяродках, але можна і ў каледжах; прыкладам, шмат у якіх школах можна атрымаць ступень настаўніка народных танцаў.

Сп. Ю. Азарка дыскутуваў пытаныні палітыкі, гісторыі й рэлігіі. У гэтай дэяльнасці нас яшчэ ўсё не дастаткова ведаюць або веды пра нас яна ёсьць абектыўныя. Заданнем нашым ёсьць выпраўіць гэту ситуацыю. Фармальная адукцыя тут неабходная. Мы павінны працаўшыць шляхам пісання тэзіў у школе, лекцыяў і публікацый. Прыкладам той дэяльніці можна быць сэрыя лекцыяў прачытанані др. Я. Запруднікам на ўніверсітэце Ратгерса.

Сп-чина Р. Станкевіч падкрэсліла, што дзеля недастатковых ведаў беларускія мовы нашая моладзь мае чытае беларускую прэсы, але ўсё ж ёсьць і шмат такіх, што хоць бы з цяжкасцямі чытаюць прэсы ў роднай мове ё навет вучадца такім спосабам мовы й пашыраюць веды ў галіне беларускай культуры. Важным ёсьць, каб моладзь чыталі на толькі прэсу эміграцыйную, але й прэсу БССР. Часапіс „Беларуская Моладзь”, які друкуюцца ў дэзвюкоў мовах, стараецца пераадолец гэту перашкоду да пазнавання нашай гісторыі й культуры. Важным ёсьць свячесавае й адпаведнае разгаванье на артыкулы ў англамоўнай прэсе Амэрыкі ѹ Канады лістамі ў рэдакцыю ў выпадку нязгод-

тасць адчыніці і прывітаў гасціцай Старшыня Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі сп. С. Гутырчык. На ягоную просьбу а. прат. В. Кендыш пралягчай з усімі прысутнімі малітву „Ойча Наш”. Др. Я. Запруднік, які быў старшынёю съвяткавання, прадставіў ганаровых гасціцай — старшынёй беларускіх установаў і арганізацій у Канадзе й Задзіночаных Штатах Амэрыкі. Сярод прадстаўленых быў Старшыня Рады БНР др. В. Жук-Грышкевіч і гасці з далёкіх краін: праф. М. Нікан, Заступнік Старшыні Рады БНР; сп. У. Бортнік, Старшыня Беларускага Нацыянальнага Камітэту ў Нямеччыне ѹ сп-ня Ю. Найдзюк, актыўная грамадзкая прадаўніца з Каліфорніі. Сярод прысут-

ТЫДЗЕНЬ ПАНЯВОЛЕНЫХ НАРОДАЎ У ЛЁС АНДЖЭЛЕСЕ

У парадзе Тыдня Паняволеных Народаў у Лёс Анджэлесе.
Злева направа: Карніла Найдзюк, Галена Тур з Лёндану
і Сп-ня Каця Вініцкай

адзначэннем сёлетняга Тыдня Паняволеных Народаў у Лёс Анджэлесе (Каліфорнія) занялася, як ранейшымі гадамі, арганізацыя „Амэрыканцы за Свабоду Паняволеных Народаў” пад старшынствам д-ра Альгерда І. Клейнота. 26 чэрвеня ён выдаў для прэсы паведамленыне аб сходзе ѹ матарызаваным парадзе, прысьвечаных Тыдню Паняволеных Народаў, што меў адбыцца ў суботу 17 ліпеня. У гэты дзень і сабралася дэмантстрацыя розных нацыянальнасцяў перад будынкам Акругівай Управы Лёс Анджэлеса. Сход выглядаў вельмі рознакалёрна із шматлікімі съягамі, транспарантамі й пратэстатычнымі антыкамуністычнымі лозунгамі. Некаторы ўдзельнікі дэмантстрацыі былі ў нацыянальных касцюмах. Раздаваліся інфармацыйныя лісткі.

Съвяткавальная праграма сходу складалася аж з 13-ёх пунктаў і падавала даўгі сьпіс галоўных прадстаўнікоў нацыянальных груп, актыўных у арганізацыі „Амэрыканцы за Свабоду Паняволеных Народаў”, а сярод іх фігураваў і беларускі дэлегат сп. Часлаў Найдзюк. Побач з радам съягой пасабных нацыянальнасцяў, сярод якіх і беларускі бел-чырвона-белы съяг, стаяў і амэрыканскі дзяржавны съяг. Моцнай была прывітальная прамова гарадзкага радиага Артура Снайдара, добра ўжо ведамага прыхільніка паняволеных народаў. Ён сказаў, што пакуль многія мілённыя паняволеных народаў пазбуйленыя элемэнтарных людзкіх правоў, датуль заявы Савецкага Саюзу аб падтрымліванні справы самавызначэння народаў, мінага сусідавання ѹ мастоў па-

лежнасць Амэрыкі. Сяння мы ўшаноўваем усіх тых Беларусаў, што ўзялі ўдзел у будове дзяржавы нацыянасці ѹ гаспадаркі Амэрыкі; а таіх было шмат — з кожнай пятай беларускай сям'і адзін чалавек прыняў удзел у пабудове Амэрыкі.

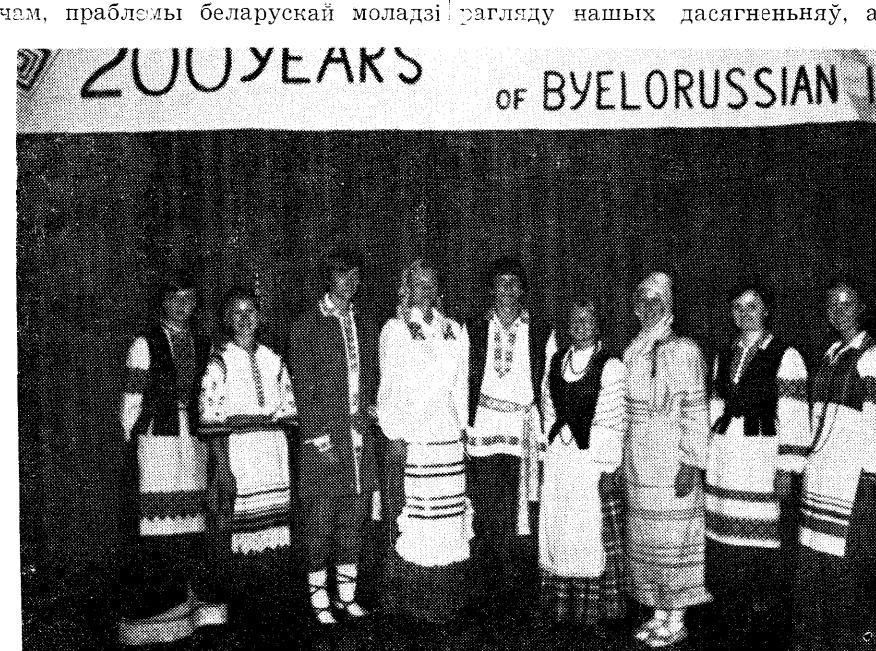
Др. В. Жук-Грышкевіч, Старшыня Рады БНР, навязваючи да тэмы 200-годзьдзя, адзначыў, што Амэрыканская Рэвалюцыя папярэдзіла Французскую Рэвалюцыю ѹ гэта яна паставіла на высокі п'едэстал „Правы Чалавека”. Надзеяўся, што ідэя свабоды Амэрыкі будзе кіраваць палітыкай амэрыканскай у кірунку дасягнення свабоды для ўсіх народаў. Няхай Амэрыканская Рэвалюцыя будзе прыкладам на нашым змаганні. А. прат. В. Кендыш, Сакратар Кансісторыі Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы, заклікаў да ахвярнай, шчырай і брацкай працы ўсіх для дабра беларускага народу. Сп. У. Бортнік, Старшыня Беларускага Нацыянальнага Камітэту ў Нямеччыне, прывітаў ўдзельнікаў Сустрэчы ад імя Беларусаў Нямеччыны й Эўропы. Ён выказаў сваё задавальненіне Сустрэчы ды сымпозіумам Моладзі асабліва. Праф. М. Нікан сказаў, што ён пішчаліў на Сустрэчы. Ня глядзячы на час і адлегласць, казаў ён, Вы тут у Амэрыцы й Канадзе жывіце тымі самымі думкамі й ідэямі, што мы ў Аўстраліі. Праф. Нікан, на заканчэнні заслужаных беларускіх дзеячоў, ветранай папярэдніц Сустрэчы, якія адышлі ад нас у гэтым годзе: мрг. А. Грыщука з Канады й др. Я. Станкевіча з ЗША. Далей у сваім звароце сп. Шукелайць прывітаў ўдзельнікаў Сустрэчы з 200-годдзем Задзіночаных Штатаў Амэрыкі й 200-годдзем Беларускай Эміграцыі ў Амэрыцы. Тут у штаце Нью Джэрзі, дзе мы сяяня сабраліся, дзьвесце год таму назад выхадцы з Беларусі збройна змагаліся за неза-

ним дзяякуючы асаблівым транспарантам, намаліваним беларускай моладзі. Кіраунік беларускай дэлегацыі сп. Ч. Найдзюк быў у кашулі з адбіткай Пагоні на ёй і напісам „Byelorussia”. Місцовая прэса вельмі шырака адгукнулася на дэмантстрацыю Тыдня Паняволеных Народаў. Заканчэннем урачыстасці была вячэрняя Божая Служба, адпраўленая каталіцкім біскупам Джнам Вордам у ассыце съвітароў розных нацыянальнасцяў у касцеле Багаслаўленага Сакрамантанага Галівудзе 24 ліпеня. Каля аўтара разам з іншымі стаяў і беларускі нацыянальны съяг.

Старшыня Шматмоўнага Апосталіяту а. Аўгуст Морэты звязаны з закліком да каталіцкіх прыбашччаў аў прысьвячэнні малітваў Тыдню Паняволеных Народаў. Падобныя заходы былі зроблены і сярод іншых веравізнанняў.

Старшыня Шматмоўнага Апосталіяту а. Аўгуст Морэты звязаны з закліком да каталіцкіх прыбашччаў аў прысьвячэнні малітваў Тыдню Паняволеных Народаў у Лёс Анджэлесе рабіў вельмі добрае ўражанне.

Ю. Н.

Удзельнікі паказу беларускай народнай вопраткі

былі трапна насыветленыя; трэба чешыцца, што ўдзельнікі сымпозіуму валодаюць прыгожай беларускай мовай; моладзь заслугоўвае на падтрымку.

БАНКЕТ СУСТРЭЧЫ

„ВІТАЕМ 12-Ю СУСТРЭЧУ БЕЛАРУСАЎ ПАўНОЧНАЕ АМЭРЫКІ — 200 ГОД ЗАДЗІНОЧАНЫХ ШТАТАЎ АМЭРЫКІ БЕЛАРУСКА І ЭМІГРАЦІІ”.

Так вітаў уваходзячых у залі пілакат на сцэне прыгожай залі Царквы Св. Пятра й Паўла ў Нью Брансвіку-Самэрсете, дзе адбываўся банкет Сустрэчы. Урачыс-

(Працяг на 2-ой бачыні)

